

Гуков В.С. Нові відомості про ксиларієві гриби (*Xylariaceae* Tul. et C. Tul.) Українських Карпат // Матеріали X міжнародної наукової конференції молодих науковців «Біологія: від молекули до біосфери» (2-4 грудня 2015 р., м. Харків), 2015. – Харків: ФОП Шаповалова Т.М., 2015. – С. 192-193.

НОВІ ВІДОМОСТІ ПРО КСИЛЯРІЄВІ ГРИБИ (*XYLARIACEAE* TUL. ET C. TUL.) УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

Гуков В.С.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, біологічний факультет,
кафедра мікології та фітоімунології, пл. Свободи, 4, м. Харків, Україна
e-mail: guckov.vitaliy@gmail.com

Ключові слова: *Xylariaceae*, НПП «Ужанський», НПП «Гуцульщина», Карпатський біосферний заповідник, поширення

Ксиларієві (родина *Xylariaceae* Tul. et C. Tul., клас *Sordariomycetes* O.E. Erikss. et Winka) – велика група строматичних аскомікотових грибів, що у світовому масштабі налічує 48 родів та 386 видів. Представники цієї родини розповсюджені у різних широтах Земної кулі: від тундри до тропіків. Через те, що плодові тіла ксиларієвих зазвичай утворюються на деревині, протягом тривалого часу їх відносили до числа ксилосапротрофів. Натомість, завдяки молекулярно-генетичним дослідженням, було доведено, що зазвичай вони колонізують ще живу рослину, але протягом тривалого часу розвиваються в ній безсимптомно, як ендотрофи.

Одним з найбільших осередків мікорізноманіття в Україні є Карпати. Глибоке вивчення грибів цієї території розпочалося ще у другій половині XIX ст. Перші відомості про ксиларієві гриби Карпат наведені в роботах Б. Намисловського (14 видів), а А. Врублевського (13 видів) та А. Пілата (4 види). З того часу багато різних мікологів досліджували Українські Карпати, але вивченість різних груп грибів з різних частин Карпат є нерівномірною. Тому подальші роботи в цьому напрямку залишаються актуальними.

Матеріалами для написання цієї роботи послуговували власноруч зібрані збори, а також недоопрацьовані гербарні зразки з наукового гербарію Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна – СХУ (Мус). Проаналізовано дані про ксиларієві гриби трьох об'єктів ПЗФ України, а саме: Карпатського біосферного заповідника (далі P1), а також Національних природних парків «Гуцульщина» (далі P2) та «Ужанський» (далі P3). Ідентифікацію зразків проводили загальноприйнятими методами, з використанням спеціалізованих визначників (Fournier, 2014; Jaklitsch, Rogers, 2014; Stadler et al, 2014).

В результаті проведеної роботи виявлено 23 види, що належать до 9 родів. Загалом в першому резерваті (P1) знайдено 20 видів ксиларієвих грибів, в другому (P2) – 15 видів, в третьому (P3) – 9 видів. Серед них 7 видів були виявлені нами в усіх трьох резерватах. Це *Annulohyphoxylon cohaerens* (Pers.) Y.M. Ju, J.D. Rogers et H.M. Hsieh, *Hyphoxylon fragiforme* (Pers.) J. Kickx f., *Hyphoxylon fuscum* (Pers.: Fr.) Fr., *H. rubiginosum* (Pers.: Fr.) Fr., *Kretzschmaria deusta* (Hoffm.) P.M.D. Martin., *Rosellinia subsimilis* P. Karst. Et Starbäck., *Xylaria hyphoxylon* (L.) Grev.

Решта видів траплялися на так часто: *Annulohyphoxylon multiforme* var. *multiforme* (Fr.) Y.M. Ju, J.D. Rogers et H.M. Hsieh (P1, P2), *Biscogniauxia nummularia* (Bull.) Kuntze (P1), *Daldinia childiae* J.D. Rogers et Y.M. Ju (P1, P2), *D. fissa* Lloyd (P2, P3), *Hyphoxylon crocopleum* Berk. et M.A. Curtis (P1), *H. howeanum* Peck (P1, P2), *H. macrocarpum* Pouzar (P2), *Lopadostoma fagi* Jaklitsch (P1), *L. turgidum* (Pers.) Traverso (P1, P2), *Nemania serpens* (Pers.: Fr.) S.F. Gray (P1), *Rosellinia corticium* (Schwein.) Sacc. (P2), *Xylaria arbuscula* Sacc. (P1), *X. carpophila* (Pers.) Fr. (P1), *X. corniformis* var. *obovata* Sacc. (P1) *X. longipes* Nitschke (P1, P3), *X. polymorpha* (Pers.) Grev. (P1, P2).

Найбільш часто трапляються види *Annulohyphoxylon cohaerens* (Pers.) Y.M. Ju, J.D. Rogers et H.M. Hsieh, *Hyphoxylon fragiforme* (Pers.) J. Kickx f., *H. rubiginosum* (Pers.: Fr.) Fr., *Kretzschmaria deusta* (Hoffm.) P.M.D. Martin., *Biscogniauxia nummularia* (Bull.) Kunze (більше десяти зразків). Видами-синглєтонами є *Hyphoxylon crocopeplum* Berk. et M.A. Curtis, *H. macrocarpum* Pouzar., *Rosellinia corticium* (Schwein.) Sacc., *Xylaria arbuscula* Sacc. та *X. corniformis* var. *obovata* Sacc. Враховуючи число синглєтонів, коефіцієнт повноти дослідження біоти Тюринга дорівнює 0,78.

Gukov V.S. New data about Xylariaceae Tul. et C. Tul. representatives of Ukrainian Carpathians

Summary. New data about Xylariaceae representatives from Carpathian Biosphere Reserve, National Nature Park "Hutsulshina" and National Nature Park "Uzhansky" are presented. During our research we found 23 species of fungi that group. For all species an analysis of the frequency of occurrence is given.

Роботу виконано під керівництвом к.б.н., доцента кафедри мікології та фітоїмунології Акулова О.Ю.